

گفت‌وگوی «وطن‌امروز» با حجت‌الاسلام دکتر محمدحسین طاهری، استاد حوزه و رئیس مرکز آموزش مجازی فرهنگ و معارف اسلامی پیرامون ادعاهای عجیب درباره شهریه و وضعیت معیشتی طلاب

آقای زیباکلام شما هم طلبه شو!

بهزاد مهرکش: اخیراً صادق زیباکلام در یک حاشیه‌سازی جدید با فرض گرفتن حضور ۳۰۰ هزار روحانی در سال ۱۴۱۴، گفته است: «من فرض می‌کنم به‌طور متوسط به هر کدام از این ۳۰۰ هزار روحانی ماهانه ۲/۵ میلیون تومان حقوق پرداخت شود که می‌شود ۹ هزار میلیارد تومان در سال» زیباکلام سپس همین آمار و عدد نتیجه‌گیری شده درباره حقوق طلاب را با بودجه عمرانی استان‌ها مقایسه کرده است! این اظهارات پنهانی شد تا «وطن‌امروز» در گفت‌وگو با حجت‌الاسلام محمدحسین طاهری آکردي، دکترای ادیان و عرفان و رئیس مرکز آموزش مجازی و نیمه‌حضوری فرهنگ و معارف اسلامی، وضعیت عمومی معیشت طلاب از جمله در آمد، مسکن و امکانات رفاهی این قشر را بررسی کند.

■ اخیراً صادق زیباکلام ادعایی را مطرح کرد مبنی بر اینکه به هر طلبه ۲ و نیم میلیون تومان حقوق داده می‌شود و بعد با اشاره به احتمال ۳۰۰ هزار روحانی در سال ۱۴۱۴ گفته است: من فرض می‌کنم به‌طور متوسط به هر کدام از این ۳۰۰ هزار روحانی ماهانه ۲/۵ میلیون تومان حقوق پرداخت شود که می‌شود ۹ هزار میلیارد تومان در سال! این اظهارات در شبکه‌های اجتماعی بازتاب گسترده‌ای داشت. نظر شما درباره این ادعا چیست؟

بنده چون شهریه نمی‌گیرم لذا بهتر می‌توانم حرف بزنم. یکی از مظلومیت‌های حوزه این است که سخنگو ندارد و مظلوم است. هر سال موقع بودجه که می‌شود یکسری ادعاها و تهمت‌هایی به حوزه و طلاب وارد می‌شود که کسی در این‌باره توضیح نمی‌دهد. درباره ادعای اخیر نیز خوب بود آقای زیباکلام قبل از ایراد این اتهام یک تحقیقی از دوستان روحانی و طلبه خودش می‌کرد، البته اگر دوست طلبه داشته باشند. ببینید! حوزه هیچ‌وقت وابسته به دولت نبوده است. رهبر معظم انقلاب و حضرت امام هم همیشه با دولتی شدن حوزه مخالف بودند. بنده در این‌باره در کتاب‌ها با عنوان بررسی تطبیقی سازمان روحانیت شیعه با نهاد کلیسای کاتولیک به تفصیل به این موضوع پرداخته‌ام. حوزه از قدیم بر پایه کمک‌های مردمی پابرجا بوده است، البته در این میان شاید دولتی هم بوده که کمک‌هایی هم به حوزه کرده باشد اما رویه این نبوده است. مثلاً الان در نظام جمهوری اسلامی دولت‌ها بعضاً در ساخت مدرسه یا اموری از این قبیل به حوزه کمک کرده‌اند اما اینکه بودجه حوزه را دولت بدهد اینطور نبود. نکته دیگر اینکه شما بودجه کل حوزه و نهادهای حوزوی را فقط با بودجه سالانه دانشگاهی مانند دانشگاه تهران بسنجید. خود آقای زیباکلام که همزمان عضو هیأت علمی دانشگاه تهران است و در نهاد آموزشی دیگری نیز حضور داشت، به این سوال پاسخ دهد که چه فرقی میان حوزه و دانشگاه از جهت تولید علم وجود

دارد؟ با اینکه بودجه دانشگاه تماش بودجه دولتی است، با این حال تاکنون کسی نیامده بودجه آن را با جای دیگری مقایسه کند. ضمن اینکه بودجه حوزه دولتی نیست و کمک ناچیزی هم که تاکنون از سوی دولت انجام می‌شد از امسال قطع شده است. از این جهت خیال آقای زیباکلام و سایر روشنفکران راحت باشد.

■ نحوه پرداخت شهریه در حوزه را هم توضیح دهید. آقای زیباکلام می‌گوید میانگین ماهی ۲ و نیم میلیون تومان!

بگذارید کامل این را توضیح بدهم؛ بر اساس پرونده‌های موجود در مرکز خدمات حوزه، حدود ۱۰۰ تا ۱۱۰ هزار طلبه و روحانی در کشور حضور دارند. این ۱۰۰ هزار نفر شامل طلاب مشغول تحصیل و فعالیت در حوزه و روحانیون فارغ‌التحصیلی که در خارج از حوزه فعالیت می‌کنند، می‌شود. نکته بعدی این است که همه این ۱۱۰ هزار نفر شهریه دریافت نمی‌کنند فقط طلابی که در حوزه حضور دارند و مشغول تحصیل هستند شهریه دریافت می‌کنند. حالا این شهریه هم مراتبی دارد. در حوزه و برای طلاب ما ۴ سطح داریم که شامل مقدماتی، رتبه یک، رتبه ۲ و رتبه ۳ می‌شود. یک طلبه تا سال ششم تحصیل، در سطح مقدماتی قرار دارد. تا سال هشتم وارد رتبه یک می‌شود و تا سال دهم وارد رتبه ۲ می‌شود. از سال دهم هم که طلبه وارد درس خارج فقه می‌شود اصطلاحاً طلبه وارد رتبه ۳ می‌شود. سیستم دریافت شهریه هم برای این رتبه‌ها متفاوت است؛ طلاب تا سطح مقدماتی از مدارس شهریه می‌گیرند، رقمی حدود ماهانه ۳۰۰ هزار تومان. طلاب سطح یک هم شهریه‌ای حدود ۴۵۰ هزار تومان دریافت می‌کنند. طلاب سطح ۲ نزدیک به ۷۰۰ هزار تومان شهریه می‌گیرند و طلبه سطح ۳ نیز بین ۸۵۰ تا ۹۰۰ هزار تومان شهریه دریافت می‌کنند.

■ شهریه از چه مرکزی داده می‌شود؟

مرکزی وجود ندارد. خود طلاب باید به دفاتر

پرداخت شهریه مراجع مراجعه کنند و شهریه بگیرند. یعنی با توجه به وضعیت تحصیلی و رتبه درسی آنها، به دفاتر مراجع مراجعه می‌کنند و ماهانه از آنجا شهریه دریافت می‌کنند.

■ یعنی مثلاً یک طلبه درسخوانی که بیش از ۱۰ سال تحصیل کرده و شاگرد ممتاز بوده و در سطح ۳ حضور دارد، باید برود دفاتر شهریه مراجع و با توجه به وضعیت تحصیلی از آنجا شهریه بگیرد.

بله! ببینید تازه وضعیت تاهل هم مهم است. مثلاً یک طلبه سطح ۳ متاهل اگر بتواند از تمام دفاتر پرداخت شهریه مراجع و علما ماهانه شهریه دریافت کند، حدود ۸۵۰ هزار تومان در ماه می‌تواند شهریه بگیرد.

■ یعنی جمع آن می‌شود ۸۵۰ هزار تومان؟

برای طلبه‌ای که حداقل ۱۰ سال تحصیل کرده و متاهل هم هست؛ جمع شهریه‌ها حدود ۸۵۰ هزار تومان می‌شود. عدد شهریه‌ها مشخص است. مثلاً شهریه‌ای که آقای صافی می‌پردازند حدود ۶۰ هزار تومان در ماه است. شهریه آیت‌الله سیستانی و آیت‌الله مکارم‌شیرازی هم حدود ۱۴۰ هزار تومان است. آقای نوری‌همدانی هم حدود ۴۰ هزار تومان شهریه به طلاب می‌دهند. یک طلبه سطح ۳ باید ماهانه به دفاتر این مراجع مراجعه کند و با جمع همه شهریه‌ها، رقمی حدود ۸۵۰ هزار تومان در ماه شهریه می‌گیرد.

■ یعنی هر ماه با جمع کردن ۴۰ هزار تومان، ۶۰ هزار تومان و ۱۵۰ هزار تومان شهریه، هزینه زندگی‌شان را تأمین می‌کنند؟

سیستم شهریه طلاب در حوزه همین است.

هم مشکلات اقتصادی را درک می‌کنند و در کنار مردم هستند.

■ خب! با این حساب و آمار موجود ریشه این دروغ‌پردازی‌ها را در چه می‌دانید؟

من فکر می‌کنم وای همه این بحث‌ها، نفس بیان چنین مطالبی در جامعه فقط و فقط به‌خاطر رد گم کردن است. در این قضیه هم آقای زیباکلام که فقط از دانشگاه تهران و از بودجه کشور رقم‌های دریافتی خوبی داشته اکنون نگران بودجه شده است! اینها یا شهوت شهرت است یا اغراض سیاسی در پشت آن است و الا ایشان با یک سوال ساده از دوستان روحانی خود می‌توانست دریافتی طلاب را به طور دقیق متوجه شود. حتی من به ایشان پیشنهاد می‌کنم اگر وضع اقتصادی طلاب آنگونه است که ایشان ادعا کرده پس ایشان و دوستان‌شان هم بیايند حوزه طلبه شوند تا آنها هم این رقم‌های ادعایی ایشان را دریافت کنند! من واقعاً با این ادعای اخیر از استدلال می‌شود نظریه‌پردازی کرد؟

■ یک موضوع دیگر هم که درباره طلاب مطرح می‌کنند بحث نرفتن خدمت سربازی است. در این زمینه هم توضیحاتی ارائه دهید.

یک طلبه تا زمانی که دارد درس می‌خواند از خدمت سربازی معاف است. این قانون برای دانشجویان هم الان صادق است. الان هر طلبه‌ای که از حوزه بیرون می‌رود باید به سربازی برود. اینطور نیست که شما الان به حوزه بروید و همین ابتدا به شما کارت معافیت داثم بدهند! اینطور نیست و شما باید سال به سال این معافیت را تمدید کنید.

به موارد دیگر از جمله وضعیت مسکن و... هم

هیچ سازمان و شرکتی به طلاب مسکن نداد تا زمانی که مسکن‌مهر برای همه مردم راه افتاد. در همین چارچوب هم مسکن‌مهر برای طلاب در پردیسان قم ساخته شد که داخل شهر قم نیست. طلاب هم مثل سایر قشرهای مردم این خانه را قسطی خریدند و هنوز دارند قسط‌هایش را می‌دهند. تنها چیزی که در خود حوزه در این زمینه وجود دارد یک شهرک کوچک به نام شهرک مهدیه است که از قدیم بوده و اتفاقاً شرایط خاص خودش را هم دارد. از جمله اینکه طلاب متقاضی باید حافظ قرآن باشند، پژوهشگر و مولف کتاب باشند و از این‌جور شرایط. تازه همین هم مدت‌دار است و مثلاً در بازه ۵ ساله اجازه می‌دهند طلاب در آنجا سکونت داشته باشند. آن هم بیرون شهر و بعد از دانشگاه قم است.

■ به لحاظ تحصیلی هم ظاهرأ سال‌های رسیدن به معادل لیسانس در حوزه ۲ برابر دانشگاه است، درست است؟

بله! همین‌طور است. دقیقاً ۲ برابر دانشگاه. همه اینها در حالی است که بیشترین بار فرهنگی کشور روی شانه همین طلاب است. از سوی دیگر هر وقت سیاست‌های دوستان و همفکران آقای زیباکلام در دستگاه‌های اجرایی شکست می‌خورد و کشور با بحران روبه‌رو می‌شود، فحشش را همین طلبه‌ها در کوچه و خیابان می‌خورند. همین طلاب هستند که در مترو کتک و چاقو می‌خورند. در همین اجتماع اخیر فیضیه که حاشیه‌های زیادی را هم برایش به‌وجود آوردند همه حرف طلاب این بود که آنها

جهاد محمدری

مهر بانی

جهاد ادامه دارد

با نذر چند ساعت در هفته هم، میشه مشکل نیزمندی روح حل کرد.

www.Hemmat110.com

جهاد محمدری

اولین خیریه سایبری

مسأله محور در ایران

۵ * ۶ * ۷۲۰ *

۳۰۰۰۰۱۰۱۰۴۰

www.Hemmat110.com

به ما پیوندید با ارسال عدد ۸ به سامانه پیام کوتاه ۱۰۰۰۱۴

ثبت نام در سایت | www.jahad110.ir | Telegram: me/jahad110_ir | شماره تماس: ۷۱۳۸۷